

2011-11-11
Dnr 43-2011:2169

Huddinge kommun
barn-utbildning@huddinge.se

Rektorn vid Ängsnässkolan
marianne.widercrantz@huddinge.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Ängsnässkolan
i Huddinge kommun

Tillsyn av Ängsnässkolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Huddinge kommun under läsåret 2011/2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Ängsnässkolan besöktes av Skolinspektionen den 11-12 oktober 2011. Ansvarig för tillsynen var utredarna Jane Strandberg och Malin Söderberg.

Tillsynen av Ängsnässkolan visar en skola som på ett flexibelt och målinriktat sätt arbetar för att skapa en trygg skolmiljö med studiero. Skolinspektionen bedömer genom observationer, intervjuer och dokumentstudier att lärarna och skolledningen på ett aktivt sätt verkar för att förebygga kränkande behandling och arbetar med värdegrundsförhållanden. Trots detta arbete finns det elever vid skolan som i enkäter och intervjuer beskriver en skolmiljö där det ibland förekommer konflikter och incidenter. Elever och lärare uppger att dessa i huvudsak var kopplade till omorganisationen vid höstterminens början, men att det nu blivit bättre. Eleverna beskriver också hur personalen tar tag i problemet när de får kännedom om det. Eleverna beskriver också att de regelbundet är delaktiga i skolans kartläggning av skolmiljön. Skolan redovisar också ett tydligt och väl känt system för att hantera och dokumentera incidenter där någon elev upplever sig kränkt.

Den nationella statistiken visar att andelen elever som når kravnivån på ämnesproven i årskurs 5 är i stort lika eller högre än genomsnittet för riket på respektive delprov. Andelen elever som når de nationella målen i samtliga ämnen är enligt skolan 71 procent. Skolinspektionens tillsyn visar dock att skolans kvalitetsarbete huvudsakligen inkluderar de ämnen som har nationella prov, det vill säga svenska, matematik och engelska. För dessa ämnen finns analyser och tydliga åtgärder. Vad gäller övriga ämnen sker analysen huvudsakligen på individnivå. Vidare framkommer under tillsynen att rektorn uppmärksammat att det goda resultatet i övriga ämnen kan bero på brister i bedömningen, något som tillsynen bekräftar.

Skolan har god tillgång på särskilt stöd. Dock identifierar Skolinspektionen brister i arbetsgång och beslutsfattande kring särskilt stöd. Allvarligast är att det är oklart vem som fattar beslut om åtgärdsprogrammen och att de som är ansvariga för att upprätta åtgärdsprogrammen inte förfogar över skolans resurser. Det är viktigt att skolans arbete med att identifiera, utreda och upprätta åtgärdsprogram fortsätter att utvecklas för att stödja alla elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Tillsynen visar att rektors pedagogiska ledarskap måste stärkas. Rektorn har god kunskap om vissa delar av verksamheten, såsom trygghetsarbetet och närvarouppföljning. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever samt av granskningen av skolans skriftliga dokumentation av kvalitetsarbetet framgår att skolan har ett i flera hänseenden fungerande kvalitetsarbete. Dock saknas en kvalitetssäkring av undervisningen. Det är tydligt hur rektorn arbetar för att utveckla utbildningen för att skapa en tryggare skola, men utvecklingsarbetet för att utveckla undervisningen behöver förbättras.

Skolinspektionens granskning av skolans erbjudande av utbildning i form av till exempel undervisningstid, avgiftsfrihet, resurser och närvarokontroll, visar att skolan ser till att eleverna på Ängsnässkolan får tillgång till utbildning i den omfattning de har rätt till.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Ängsnässkolan i Huddinge måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Huddinge kommun att senast **2012-02-20** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen.

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Säkerställa att undervisningen i svenska som andraspråk utgår från och omfattar läroplanens krav (1 kap. 11 § skollagen, 5 kap. 14 och 15 skolförordningen, Lgr 11 3.18 Svenska som andraspråk).
- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 och 11 §§, 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten (4 kap. 14 § skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).
- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande och 2.8 rektors ansvar).

Särskilt stöd

Rektor ser inte till att elever behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas, i de fall då det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor (3 kap. 8 § skollagen).
- Se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § skollagen).
- Se till att samråd med elevhälsan sker vid utredningen (3 kap. 8 § skollagen).

- Se till att beslut fattas om åtgärdsprogram av den som har i uppdrag att göra detta och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).
- Se till att åtgärdsprogrammet följs upp och att insatserna utvärderas löpande (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att lärarna regelbundet utvärderar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav (Lgr 11 2.7 Bedömning och betyg, Riktlinjer).
- Se till att minst en gång per termin hålls utvecklingssamtal om hur elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas (10 kap. 12 § skollagen).
- Se till att informationen vid utvecklingssamtalet grundar sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till kunskapskraven i läroplanen (3 kap. 4 § och 10 kap. 12 § skollagen, Lgr 11 2.4 Övergripande mål och riktlinjer, Skola och hem).
- Se till att de skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Se till att rektorn i sitt arbete verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen (2 kap. 9 § och 4 kap. 4 och 5 §§ skollagen).
- Se till att rektorn ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (4 kap. 5 § skollagen).
- Se till att rektorn tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § skollagen).

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Se till att det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 9-10 §§ skollagen).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Den nationella statistiken visar att andelen elever på skolan som nådde kravnivån i ämnesprov (26 elever) för årskurs 5 läsåret 09/10 är i stort lika eller högre än andelen som nått kravnivån på respektive delprov i riket. Skolans egen statistik visar att andelen elever som nått kravnivån är 73 procent i engelska och 88 procent i både svenska och matematik. Andelen som når de nationella målen i samtliga ämnen är enligt skolan 71 procent. Skolans egen sammanställning i alla ämnen över andel elever som bedöms nå målen i årskurs 5 visar att samtliga elever bedöms nå målen i alla ämnen utom i engelska, matematik, svenska, svenska som andraspråk och idrott och hälsa. Rektorn uppger att det faktum att lärarna bedömt att elevernas resultat är bättre i ämnen som saknar nationella ämnesprov än i ämnen som har dessa prov är något som skolans personal behöver diskutera vidare. Även lärarna uppger att de känner en osäkerhet i bedömningar i flera ämnen och att arbetet med implementeringen av lgr11 gjort detta tydligare.

Resultat värdegrundsarbete

Rektorn uppger att skolan via Olweusenkät får resultat som visar att förekomsten av kränkningar och mobbing minskar. Skolan uppger att de arbetar med de olika diskrimineringsgrunderna och anser att de får stopp på mobbingen i tid. Rektorn uppger att det inte finns något elevärende denna termin med elev som blivit mobbad en längre tid. Enligt skolans egen elevenkät framgår dock att pojkar inte alltid upplever sig behandlade på ett respektfullt sätt av personal på skolorna. Detta har skolan inlett ett arbetat med. Skolan genomför utvärderingar varje termin enligt Olweusmodellen med pedagog och elevsamtal där eleven ges möjlighet att berätta om sin skolsituation utifrån trygghet- och trivselperspektiv. Skolan har även ett likabehandlingsteam som träffas varje vecka och då ser över alla incidenter som rör mobbing och kränkande behandling och som rapporterats till rektor. Rektorn uppger att samtliga incidenter som rapporterats denna termin är lösta. Skolan arbetar med flera förebyggande insatser. Skolan följer kommunens strukturstöd och meddelar huvudmannen om åtgärder sätts in vid fall av kränkning eller mobbing. Det meddelas också huvudmannen när ett ärende påbörjats samt vid avslut av ärenden.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen.

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Enligt skollagen ska utbildningen följa de riktlinjer och mål som anges i läroplanen. Av skolförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. De bestämmelser som återfinns i läroplanen om ämnet svenska som andraspråk anger att ett av ämnets syften är att ge eleverna rika möjligheter att kommunicera utifrån sin kunskapsnivå, att utveckla sina kunskaper om uttal, ord och begrepp samt utveckla förmågan att välja och använda språkliga strategier.

Av skollagen framgår vidare att det i utbildningen ska tas hänsyn till elevers olika behov och att en strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Vidare framgår av första kapitlet i läroplanen för grundskolan att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

Av intervjuer med rektorn framkommer att undervisningen i svenska som andraspråk är organiserad så att eleven följer undervisningen i svenska som modersmål och ett par gånger i veckan får stöd av skolans speciallärare som är inriktat på kursplanen i svenska som andraspråk. Rektorn och lärare bekräftar att ordinarie undervisning utgår från kursplanen för svenska. Detta medför att eleven inte får en undervisning som följer de anvisningar om ämnets syfte som anges i kursplanen.

I intervjuer med lärarna och annan personal framkommer att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning de anpassar undervisningen till elevernas behov. Det ges goda exempel såsom att eleverna har olika material, att lärare anpassar placeringen i klassrummet eller ger eleverna olika ansvarsområden. Men det finns också lärare som uppger att de tycker det är svårt att anpassa undervisningen på grund av att de upplever att klassen inte kommit till ro med varandra utan kräver ett ledarskap där inte utrymme finns för att göra olika saker samtidigt i klassrummet.

I intervjuer med både elever och lärare ges flera exempel på varierande arbetssätt i undervisningen och att elever som är färdiga med en uppgift får extrauppgifter. Eleverna beskriver också att det finns så kallade måltimmar där de, i samråd med lärarna, kan välja vilket ämne de vill jobba med. Men undervisningen i övrigt är i huvudsak organiserad så att alla elever gör samma sak. Lärarna uppger att det inte finns gemensamma strategier på skolan hur undervisningen bättre kan anpassas till elevernas olika

behov och förutsättningar. I intervjuer med lärarna framkommer att lärarna är osäkra på elevernas förkunskaper och vad eleverna tidigare arbetat med på grund av att eleverna kommer från en annan skola och att många av lärarna är nyanställda. Därför förekommer det att elever får arbeta med arbetsområden de tidigare arbetat med och mot samma mål. Elever uppger även att ibland får de uppgifter som de känner igen från tidigare skolår och redan arbetat med.

Därför förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att se till att undervisningen i svenska som andraspråk utgår från och omfattar läroplanens krav. Skolinspektionen förelägger också Huddinge kommun att se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författning:

1 kap. 4 och 11 §§, 3 kap. 3 § skollagen

1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning och 3.18 svenska som andraspråk

5 kap. 14-15 §§ skolförordningen

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Skollagen fastställer också att utformningen av inflytandet anges i samband med planering av verksamheten. Av läroplanen framgår vidare att lärarna svarar för att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Lärarna är vidare ansvariga för att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Läroplanen pekar också ut rektorn som ansvarig för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av finns ingen planering av hur inflytandet ska utformas. I intervjuer med elever framkommer att eleverna uppfattar att det är lärarna som planerar undervisningen. Lärarna beskriver i intervjuer att de till viss del, genom omröstningar och eget arbete där eleverna själva väljer vad de vill arbeta med, ger eleverna möjligheter till inflytande men att det inte finns någon gemensam strategi för att se till att eleverna har inflytande med start från planeringen av undervisningen.

Därför förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten så att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Författning:

4 kap. 4, 9 samt 14 §§ skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande och 2.8 Rektors ansvar

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektor ser inte till att elever behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas, i de fall då det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering:

I skollagen anges hur skolan ska agera om en elev riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller då elever har andra svårigheter i skolsituationen. Av bestämmelsen framgår att lärare som upptäcker att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska nås ska anmäla detta till rektor. Rektor är därefter ansvarig för att se till att behovet skyndsamt utreds. I samband med denna utredning ska samråd med elevhälsan ske om det inte är uppenbart obehövt. Utifrån utredningens resultat, fattar rektor, eller den som rektorn utsett, beslut om åtgärdsprogram. Ett åtgärdsprogram ska ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av intervjuer med rektorn, lärare och övrig personal framkommer att lärarna vid Ängsnässkolan inte anmäler till rektor när de uppmärksammar att en elev riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller av andra skäl känner oro. Rektorn får istället signal om detta först när rektorn får originalet av åtgärdsprogrammet eller vid annan uppföljning av elevernas kunskaper.

Rektorn och lärarna uppger att instruktionen till lärarna är att lärarnas uppdrag är att genomföra en pedagogisk utredning för att utröna om eleven är i behov av särskilt stöd. Speciallärarna uppger i intervjuer att kartläggningen ska utreda elevens styrkor och svagheter på organisationsnivå liksom på grupp- och individnivå. Lärarna uppger att de har möjlighet att be speciallärarna om hjälp vid utredningen, men att det också förekommer att de gör kartläggningen själva.

Enligt skolans flödesschema för det särskilda stödet ska elevhälsan kontaktas när "arbetslagets möjligheter är uttömda". Rektorn, lärare och övrig personal bekräftar i intervjuer att detta beskriver hur skolan arbetar.

Av intervjuer med rektorn, lärarna och övrig personal framkommer att det är otydligt vem som fattar beslut om åtgärdsprogram. Enligt rektorn har denne delegerat åt lärarna att upprätta åtgärdsprogram. Detta bekräftas av skolans delegationsbeskrivning och av lärarna. I praktiken innebär dock detta att det är lärarna, eller speciallärarna, som fattar beslut om åtgärdsprogram. Uppdraget att besluta om åtgärdsprogram har enligt delegationsbeskrivningen och intervju med rektor inte överlåtits. Lärarna och speciallärarna bekräftar också att de inte uppfattat att de fattar beslut om åtgärdsprogram utan endast upprättar ett åtgärdsprogram som motsvarar de behov som kartläggningen visat på. Det framgår vidare att lärarna endast uppfattar att de har rätt att formulera åtgärder som inbegriper deras undervisning och möjligheter i klassrummet. De beskriver vidare att de inte har möjlighet att besluta om andra resurser, såsom att prioritera speciallärares tid eller fatta beslut om studiehandledning på modersmålet.

Skolinspektionen har granskat exempel på åtgärdsprogram. I båda programmen saknas en tydlig koppling mellan den pedagogiska utredningen och elevens behov av särskilt stöd. Åtgärderna blir därför vagt formulerade och det är oklart på vilket sätt åtgärderna möter elevens behov. I ett exempel ska eleven jobba i liten grupp och träna engelska med specialläraren samt ha matematikbok med anpassade uppgifter. Varför åtgärden består av att arbeta i liten grupp och till vad uppgifterna ska vara anpassade framgår inte.

Skolinspektionen förelägger därför Huddinge kommun att vidta åtgärder så att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas. Skolinspektionen påpekar också att det är viktigt att skolan säkerställer att vårdnadshavare får information om att rektors beslut om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Författning:

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Av läroplanen framgår att läraren har ett ansvar att utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. I skollagen framgår vidare att eleven och vårdnadshavarna fortlöpande ska informeras om elevens utveckling. Minst en gång per termin ska utvecklingssamtal hållas om hur elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Vidare anges att utvecklingssamtalet ska ge information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas och att informationen ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen. Utöver utvecklingssamtalet ska det också finnas en skriftlig individuell utvecklingsplan. I denna ska finnas omdömen om elevens kunskapsutveckling i de ämnen eleven får undervisning i och en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av skolans verksamhetsredogörelse och av intervju med rektorn framkommer att rektorn bedömer att det finns en risk att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper i andra ämnen än svenska, matematik och engelska inte är lika grundlig och systematisk som i svenska, matematik och engelska.

Flertalet av de lärare Skolinspektionen intervjuar är nyanställda på skolan och uppger i intervjuer att de inte hunnit bedöma elevernas kunskapsutveckling mot kunskapskraven. I intervjuer med lärare framkommer att lärarna har fokuserat på svenska, matematik och engelska i hög grad och i andra ämnen fokus till viss del varit att lära känna eleverna istället för fokus på ämneskunskaper. Eleverna uppger att utvecklingssamtal har hållits men att de inte fick veta "hur det går" i alla ämnen. Lärarna uppger att utvecklingssamtalet var ett "lära känna samtal" och att nästa utvecklingssamtal kommer att hållas i februari.

Skolan har tagit fram en ny mall för den skriftliga individuella utvecklingsplanen (IUP). Vid tidpunkten för tillsynen har denna ännu inte använts. Skolinspektionen gör därför här bedömningar mot de skriftliga omdömen och IUP som senast använts.

Skolans skriftliga omdömen består av en checklista där lärarna med ett kryss indikerar om eleven bedöms nå de nationella målen i år 3 alt år 5 eller inte. Om en lärare markerat att en elev inte bedöms nå målen, framgår att denne ska ha upprättat ett åtgärdsprogram. Därutöver ges, med hjälp av kryss, information om huruvida eleven 'oftast' eller 'ibland' når övriga mål i läroplanen, exempelvis om eleven kan samarbeta eller vågar säga det den vill.

Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår inte alltid skolans insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven. Istället finns omdömen som att eleven ska visa mer vilja eller träna hemma och utnyttja arbetstiden. I de fall insatser ska göras av skolan är det otydligt vad som ska göras och av vem.

Mot bakgrund av detta förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att vidta åtgärder så att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper sker i enlighet med författningarna och så att eleven och elevens vårdnadshavare informeras fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Författning:

3 kap. 4 §, 9 kap. 11§, 10 kap. 12-13 §§ skollagen, Lgr 11 2.4 Övergripande mål och riktlinjer, Skola och hem, 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Det framgår vidare att rektorn ansvarar för enhetens kvalitetsarbete. Skollagen förtydligar också att inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen uppfylls.

Av intervjuer med lärarna framkommer att kontakterna med rektorn i huvudsak fokuserat kring frågor kring omorganisationen av skolan och att de inte vet vad rektorn anser är viktiga inslag i deras undervisning. Skolledningen har sett över att fler elever ska få ämnesbehöriga lärare i alla ämnen. Lärarna menar därmed att rektorn kvalitetssäkrar deras undervisning genom att lita på deras kompetens. Samtidigt finns det lärare som uppger att det är stökigt i klassen men att läraren inte fått stöd därför att hon inte efterfrågat det. Rektorn beskriver att hon har svårt att hinna besöka lärarna i undervisningen, men att hon kvalitetssäkrar undervisningen genom arbetslagsledarna och genom att höra hur lärarna resonerar om sin undervisning vid klasskonferenser och elevvårdskonferenser. Biträdande rektor genomför klassrumsbesök. Rektorn och biträdande rektor uppger att de för många spontana samtal kring undervisningen, och att rektorn på så sätt får en bild av lärarnas undervisning. Lärarna beskriver dock i intervjuer att de är osäkra på hur rektorn följer upp deras undervisning och uppger att de liten omfattning får återkoppling kring deras pedagogiska uppdrag.

Vad rör frågor som de nationella proven, skolans arbete med särskilt stöd och trygghet finns uppföljningar av resultatet, analyser och åtgärder för förbättring. Dock saknas analyser på skol-, grupp- och ämnesnivå av kunskapsresultaten i stort. Den analys som görs av dessa resultat är huvudsakligen kopplad till enskilda elevers prestation eller behov av särskilt stöd. Av intervjuer med rektorn och av skolans verksamhetsredogörelse framgår vidare att det finns områden som inte följs upp och där analysen uteblir trots att det finns signaler, såsom bedömning av elevernas kunskaper i alla ämnen.

Skolinspektionen förelägger därför Huddinge kommun att vidta åtgärder så att rektorn tar sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas samt att rektorn tar ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten och omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Författning:

2 kap. 9 § och 4 kap. 4, 5 §§ skollagen

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning:

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor får, enligt skollagen, uppdra åt en anställd som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor.

Av intervjuer med rektorn, lärarna och övrig personal framkommer att det är otydligt vem som fattar beslut om åtgärdsprogram. De facto är det vid skolan lärarna som fattar detta beslut då de upprättar programmen. Genom intervjuer med lärarna framkommer dock att de inte har kunskap om alla åtgärder som elever har rätt att få ta del av om de har behov av dessa, såsom studiehandledning på modersmålet.

Skolinspektionen förelägger därför Huddinge kommun att vidta åtgärder så att det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.

Författning:

2 kap. 9-10 §§ skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Ängsnässkolan

Ängsnässkolan består av årskurserna 3-6. På skolan finns 167 elever. Årskurs 3 består av en klass, årskurs 4 tre klasser, årskurs 5 två klasser och årskurs 6 en klass. Skolan tillhör Hörningsnäs rektorsområde tillsammans med Hörningsnässkolan. Dessa två skolenheter kommer att slås samman till en skolenhet. Sammanslagningen har påbörjats och beräknas vara helt färdig efter detta läsår. I denna del av skolan kommer då finnas årskurs 4-6. På skolan finns en rektor som till sin hjälp att leda skolan har en biträdande rektor. På skolan finns även ett fritidshem. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs dock i separat beslut.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Malin Söderberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Jane Strandberg
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).